

تاریخ: ۲۰۲۴/۰۱/۳۱

بخش: تجارت داخلی و خارجی

نویسنده: سید عظیم حسینی

توضیحات پیرامون مواد و محصولات معدنی،

اقلام مهم صادراتی معادن در قاموس کبیر افغانستان

مواد و محصولات معدنی، طیف وسیعی از اقلام و عناصر را در بر می‌گیرند که در تجارت و اقتصاد هر کشور نقش مهمی را در حصول اسعار خارجی ایفا می‌نمایند. این مواد و محصولات شامل فلزات، سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی، مواد معدنی غیر فلزی، سوخت‌های فوسیلی و غیره می‌باشند. افغانستان کشوری غنی از معادن و مواد و عناصر نایاب معدنی به حساب می‌آید. این کشور دارای ذخایر قابل توجهی از منابع معدنی است که می‌تواند به توسعه اقتصادی افغانستان کمک کند.

طبق اظهارات اخبار اندیندنت و سروی جیولوژی ایالات متحده آمریکا ارزش نفت و گاز افغانستان ۲۲۲.۸۹ میلیارد دلار و ارزش معادن افغانستان ۹.۰۱ تریلیون دلار ارزش مجموعی آن ۹.۱۳ تریلیون دلار می‌باشد. افغانستان از لحاظ معادن غنی و دارای معادن متعدد است. تحقیقات زمین‌شناسی به اثبات رسانیده‌است که در افغانستان ۱۴۰۰ نوع منرال و سنگ معدنی شناخته شده‌است. در این اواخر گروهی از ناسای آمریکا با وسایل اشعه لیزر توانستند معادن عمق کوه‌ها و زمین‌های افغانستان را کشف، عکسبرداری و تثبیت تقریبی نمایند. تا فعلاً ۲۸۶ معدن فلزات، ۵ میدان گازی در شمال، تیل مایع و سایر معدنیات کشف شده‌است. معدن فلزات افغانستان به تنهایی وجود ندارد بلکه به‌طور درصدی پیدا می‌شود، مثلاً مس در ۲۴۰ نوع سنگ پیدا می‌شود. زیادترین آن در بورنیت $CuFeS_4$ دارای اعیار (۶۳/۳٪) مس و باقی‌مانده آهن و سلفر است.

معادن آهن در افغانستان از اهمیت بسزایی برخوردارند، یکی از مشهورترین معادن آهن در این کشور معدن آهن حاجیگک است که دارای ۱/۸ میلیارد تن آهن می‌باشد.

معادن طلا در چهار منطقه زرخشان غزنی، بدخشان، خاک ریز قندهار و تخار وجود دارد. معادن کروماید در حصارک لوگرو در ولسوالی زنه خان غزنی و غیره مناطق وجود دارد. معادن زغال سنگ در یازده محل از جمله ۵ معدن آن قابل استخراج می‌باشد، معدن لاجورد بدخشان دارای ۱۳۰۰ تن لاجورد در سرسنگ بدخشان، معدن مس عینک لوگر دارای ذخایر آهن ۱۱.۳ میلیون تن، ذخایر نفت و گاز شمال ۱.۸ میلیارد مترمکعب و ذخایر نفت و گاز در هرات هلمند کتواز، معادن سرب و المونیوم در هشت محل و هم دارای معادن مرمر «سفید و رنگه» می‌باشد.

افزون بر این در این کشور معدن یورانیوم خانشین در ولایت هلمند، تیتانیوم، لیتیوم در نمکسار هرات، کبر و تخار، معادن آهن در ۱۰۰ محل، مس در دوازده محل، المونیوم ولایت زابل معدن نقره، مگنیزیم و قلعی می‌باشد.

افغانستان دارای منرال‌های کم قیمت و گران قیمت است. منرال‌های قیمتی از قبیل کورندوم امیتس توپاز، یاقوت در دو ناحیه، اکومارین لعل در شغان بدخشان، عقیق سیاه و رنگه، گرانیت، زمرد پنجشیر فیروزه، بیرایت، تورمالین (شاه مقصود) می‌باشد.

هكذا معادن نمك اين کشور در اندخوی فاریاب، دولت اباد تالقان و نمکسار هرات، می‌باشد. افزون بر این دارای معادن فلورایت، گچ، چونه می‌باشد.

معادن باروت، گوگرد در کوه البرز مزارشریف، مواد خام سمنت در کوه جبل السراج، غوربند، تالک (تباشیر) در ننگرهار، ابرک، گانزیت، برلیم نیوبیوم سزیوم روبیدیوم، سنگ سلیت، معدن بیروچ ولایت نورستان، معدن بیرات در غوربند و پروان، معدن سیماب در ولایت غور، فلورامیت ارزگان، سنگ رخام در هلمند، معادن مولیدین در زابل، بغلان و لوگر، معدن بریل در ولایت کنر، معدن ننتال در نورستان، معدن بارایت سنگلان هرات، معدن شاه مقصود در ماهییر کابل، و غیره معادن را دارا بوده و تعداد آن تا هنوز کشف نشده است.

البته ضخامت پوست زمین در نواحی پامیر الی ۷۵ کیلومتر در نواحی هموار ۵۰ کیلومتر ضخامت رسوبات از چند صد متر الی ۲۰ کیلومتر می‌باشد که مواد معدنی در میان این‌ها به‌شکل مواد کانی و رسوبی وجود دارد. تا اکنون تقریباً از این معادن بهره‌برداری نشده‌است.

بر اساس معلومات های قبلی، افغانستان دارای ذخایر قابل توجهی از منابع معدنی است که شامل موارد زیر می باشند:

- فلزات: افغانستان دارای ذخایر قابل توجهی از فلزاتی مانند مس، طلا، نقره، سرب، کروماید، لیتیوم، المونیوم، آهن، یورانیوم و غیره می باشد.
- سنگ های قیمتی: افغانستان دارای ذخایر قابل توجهی از سنگ های قیمتی مانند الماس، زمرد، یاقوت، یاقوت کبود، زمرد و غیره می باشد.
- مواد معدنی غیر فلزی: افغانستان دارای ذخایر قابل توجهی از مواد معدنی غیر فلزی مانند زغال سنگ، سنگ آهن، سنگ اهنک، گچ، نمک و غیره می باشد.
- افغانستان همچنان دارای ذخایر قابل توجهی از مواد و محصولات معدنی نایاب است که می تواند ارزش اقتصادی بالایی داشته باشد.

تأثیرات استفاده سالم مواد و محصولات معدنی در اقتصاد افغانستان

استفاده سالم مواد و محصولات معدنی می توانند تأثیرات مثبت زیادی بر اقتصاد افغانستان داشته باشند. این تأثیرات عبارتند از:

- افزایش درآمدهای دولت: صادرات مواد و محصولات معدنی می تواند منبع درآمد مهمی برای دولت افغانستان باشد. این درآمدها می تواند برای تامین مالی پروژه های توسعه ای و زیر بنا ها مورد استفاده قرار گیرد.
- ایجاد اشتغال: صنایع معدنی می توانند فرصت های شغلی زیادی را برای مردم افغانستان ایجاد کنند. این فرصت های شغلی می تواند به کاهش فقر و بیکاری در افغانستان کمک کند.
- انتقال و توسعه تکنولوژی: صنایع معدنی می توانند به توسعه تکنولوژی در افغانستان کمک کنند. این امر می تواند به بهبود بهره وری و رقابت پذیری اقتصاد افغانستان کمک کند.

انکشاف اقتصادی افغانستان در استفاده موثر وقانونمند معادن افغانستان مضمراست، زیرا مواد و محصولات معدنی می توانند نقش مهمی در انکشاف اقتصادی افغانستان داشته باشند. این مواد و محصولات می توانند منبع درآمد مهمی برای دولت افغانستان باشند. افغانستان به دلیل منابع معدنی غنی خود، می تواند به یکی از کشورهای مهم اقتصادی در منطقه و جهان تبدیل شود. این امر می تواند به ارتقای حیثیت افغانستان در منطقه و جهان کمک کند.

در کنار موارد ذکر شده در بالا، مواد و محصولات معدنی می توانند تاثیرات مثبت دیگری نیز بر اقتصاد افغانستان داشته باشند. به عنوان مثال، می توانند به انتقال و ایجاد تکنولوژی های جدید و نوآورانه کمک کنند. این امر می تواند به بهبود بهره وری و رقابت پذیری اقتصاد افغانستان کمک کند. با توجه به این تاثیرات مثبت، توسعه صنعت معدنی افغانستان می تواند نقش مهمی در بهبود وضعیت زندگی مردم افغانستان داشته باشد.

مواد و محصولات معدنی در توسعه پایدار، افزایش تولید ناخالص داخلی از طریق صادرات می تواند منبع درآمد مهمی برای کشور باشد. این در آمد می تواند برای تامین مالی پروژه های توسعه ای و زیر بنا ها مورد استفاده قرار گیرد با این حال، چالش های مختلفی وجود دارد که می تواند مانع از بهره مندی افغانستان از این منابع شود.

چالش های توسعه صنعت معدنی افغانستان:

توسعه صنعت معدنی افغانستان با چالش هایی مواجه است که عبارتند از:

- عدم امنیت: عدم امنیت در افغانستان یکی از بزرگترین چالش ها برای توسعه صنعت معدنی است. این امر سرمایه گذاری در بخش معدن را دشوار می کند.
- ضعف زیربناها: ضعف زیربناها، به ویژه جاده ها و برق، یکی دیگر از چالش ها برای توسعه صنعت معدنی است. این امر حمل و نقل مواد معدنی را دشوار می کند.
- مشکلات در فهم و تنظیم قرارداد های بین المللی و آگذاری معادن و خطر چپاول این منابع توسط خارجی ها به مانند کشورهای آفریقا.

تدابیر احتیاطی در توسعه صنعت معدنی افغانستان

برای توسعه صنعت معدنی افغانستان، باید احتیاط لازم را به خرج داد و چالش های ذکر شده را برطرف کرد. برخی از تدابیر این امر عبارتند از:

- تقویت امنیت: دولت افغانستان باید اقدامات لازم را برای تقویت امنیت در مناطق معدنی انجام دهد.
- توسعه زیربناها: دولت افغانستان باید به توسعه زیربنا ها، به خصوص جاده ها و برق، در مناطق معدنی توجه کند.
- مبارزه با فساد: دولت افغانستان باید با فساد در بخش معدن مبارزه کند.
- هوشیاری سیاسی و مدیریتی: برای جلوگیری از چپاول منابع معدنی افغانستان توسط خارجی ها، باید هوشیاری سیاسی و میهنی در میان مسئولین افغانستان وجود داشته باشد. مردم افغانستان باید بدانند که این منابع متعلق به آنهاست و باید از آنها به طور عادلانه استفاده شود. مسئولان افغانستان نیز باید در برابر تلاش های خارجی ها برای چپاول این منابع هوشیار باشند و از منافع ملی افغانستان دفاع کنند. در اینجا برخی از راهکارهای عملی برای جلوگیری از چپاول منابع معدنی افغانستان توسط خارجی ها ذکر میگردد:
- تقویت حاکمیت ملی: حاکمیت ملی به معنای اختیار و قدرت دولت برای اداره امور کشور است. تقویت حاکمیت ملی می تواند به جلوگیری از نفوذ خارجی ها در امور داخلی افغانستان کمک کند.
- شفاف سازی قوانین و مقررات مربوط به بهره برداری از منابع معدنی می تواند به جلوگیری از سوء استفاده خارجی ها از این منابع مفید باشد.

- توظیف اشخاص فهیم، متخصص و کارشناس و آگاه در قرارداد های بین المللی، جهت ارزیابی قراردادها و ارائه نظریات علمی و عملی در ترتیب قرارداد های معادن.
- آموزش کارمندان بلندپایه و حصول اطمینان از شفافیت پروسه قرارداد ها و آگاهی دهی در مورد اهمیت منابع معدنی و خطر چپاول آنها توسط خارجی ها از طریق افزایش هوشیاری سیاسی و کارشناسی.
- متعهد بودن به منافع ملی، کارمندان و مسولینی که در پروسه ای قراردادها شرکت مستقیم دارند باید به منافع ملی متعهد باشند.

با اتخاذ این راهکارها، می توان از چپاول منابع معدنی افغانستان توسط خارجی ها جلوگیری کرد و زمینه را برای بهره مندی عادلانه مردم افغانستان از این منابع فراهم کرد.

مواد و محصولات معدنی می توانند تاثیرات مثبت زیادی بر وضع اقتصادی مردم افغانستان داشته باشند. این تاثیرات عبارتند از:

- افزایش درآمد: صادرات مواد و محصولات معدنی می تواند منبع درآمد مهمی برای مردم افغانستان باشد. این درآمدها می تواند به بهبود وضعیت زندگی مردم، به ویژه در مناطق روستایی، کمک کند.
- ایجاد اشتغال: صنایع معدنی می توانند نقش مهمی در رفع مشکل بیکاری در افغانستان داشته باشند. این صنایع می توانند فرصت های شغلی زیادی را برای مردم افغانستان، به ویژه جوانان، ایجاد کنند. بر اساس گزارش بانک جهانی، در سال ۲۰۲۲، نرخ بیکاری در افغانستان حدود ۲۵ درصد بود. با توسعه صنعت معدنی، این نرخ می تواند به میزان قابل توجهی کاهش یابد.
- کاهش وابستگی به کمک های خارجی: صادرات مواد و محصولات معدنی می تواند به کاهش وابستگی افغانستان به کمک های خارجی کمک کند. این امر می تواند به استقلال اقتصادی افغانستان کمک کند.

صادرات مواد و محصولات معدنی

شماره	سال	مقدار به تن	ارزش به هزار دالر
۱	۱۳۹۸	۱۱۲۹۶۶۳	۸۷۴۳۷
۲	۱۳۹۹	۱۷۶۹۱۵	۱۵۷۶۹
۳	۱۴۰۰	۲۰۳۸۸۰۸	۱۷۰۳۶۳
۴	مجموع سه سال	۳۳۴۵۳۸۶	۲۷۳۵۶۹

طی سال ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۰ در مجموع به مقدار ۳۳۴۵۳۸۶ تن به ارزش ۲۷۳.۵۶ میلیون دالر، مواد و محصولات معدنی، صادر گردیده است که به تفکیک سال در جدول فوق ذکر به مشاهده میرسد. ختم

Source of photos: https://www.google.de/advanced_image_search
/http://www.afghan-academic.com